

UTJECAJ KARDIOPROTEKTIVNIH LIJEKOVA NA VRIJEDNOSTI SRČANIH BILJEGA KOD PACIJENATA NA PROGRAMU KRONIČNE HEMODIJALIZE

P. Babić (1), I. Durlen (2), I. Bedalov Crnković (2), L. Derek (3), B. Antončić (4)

1 Ordinacija obiteljske medicine Novi Jelkovec, Dom Zdravlja Zagreb – Istok, Zagreb
2 Zavod za nefrologiju, Odjel dijalize, Klinička bolnica Dubrava, Zagreb
3 Klinički zavod za laboratorijsku dijagnostiku, Klinička bolnica Dubrava, Zagreb
4 Odjel za gastroenterologiju, Opća bolnica Varaždin, Varaždin

- UVOD -

Pacijenti na programu kronične hemodialize imaju visok rizik za kardiovaskularni događaj. Hemodinamske i volumne promjene između dva postupka hemodialize uzrokuju povećano srčano opterećenje. Kao posljedicu imaju povećanje vrijednosti srčanih markera bez znakova i simptoma akutnog koronarnog sindroma, što otežava postavljanje dijagnoze istoga. Primaran cilj istraživanja bio je odrediti utjecaj lijekova – beta blokatora (BB), inhibitora angiotenzin konvertirajućeg enzima (ACEi) i blokatora angiotenzinskog receptora (ARB) na vrijednosti srčanih markera kod pacijenata na kroničnom programu hemodialize.

- METODE -

Nakon potpisivanja informiranog pristanka, prikupljeni su podaci 68 pacijenata koji se nalaze na programu kronične hemodialize u kliničkoj bolnici Dubrava. Među srčanim markerima, mjerene su vrijednosti troponina I (hsTnI) i N-terminalnog prohormon moždanog natriuretskog peptida (NT pro-BNP). Uzorkovanje je provedeno kroz period od tjedan dana, prije i nakon prve dijalize u tjednu te prije svake sljedeće dijalize što je rezultiralo s 3 do 5 vrijednosti ovisno o dijaliznom protokolu. Za potrebe statističke analize, korištena je prosječna vrijednost svih mjerena.

- REZULTATI -

Vrijednosti hsTnI bile su povišene kod 54% pacijenata, dok je 100% pacijenata imalo povišene vrijednosti NT pro-BNP-a. Terapiju ACEi ili ARB koristila su 33 pacijenta (7/26), dok je terapiju BB koristio 41 pacijent. Statistička analiza nije pokazala značajnu razliku vrijednosti hsTnI-a i NT pro-BNP-a u ovisnosti s terapijom (tablica 1). Također su uspoređivane i vrijednosti srčanih markera u ovisnosti s farmakološkim supstancom (tablica 2) unutar pojedinog NT pro-BNP (ng/L) skupine te postotku korištene doze lijeka od njegove maksimalne dozvoljene doze. Analiza nije dala statistički značajne rezultate.

Tablica 1

	Cijela populacija	ACE	Bez ACE	ARB	Bez ARB	BB	Bez BB
Prosječna vrijednost hsTnI (ng/L)	30,4	35,3	17,1	18,2	20	22,8	17,1
Prosječna vrijednost NT pro-BNP (ng/L)	17927	30635	6094	7858	5692	11606	5290

Tablica 2

ACE	HsTnI (ng/L)	NT pro-BNP (ng/L)	ARB	HsTnI (ng/L)	NT pro-BNP (ng/L)	BB	HsTnI (ng/L)	NT pro-BNP (ng/L)
Bez	17,1	6094	Bez	20	5692	Bez	17,1	5290
Perindopril	35,3	31555	Olmesartan	11,5	4262	Bisoprolol	22,8	10410
Ramipril	38,2	10118	Telmisartan	15,3	4459	Karvedilol	23,3	11606
			Valsartan	21,3	9081	Metoprolol	36	17303
						Nebivolol	12,1	5957

- ZAKLJUČAK -

Rezultati istraživanja pokazali su da nema statistički značajne razlike vrijednosti srčanih markera u ovisnosti o primijenjenom terapiji. Dobiveni rezultati dovode u pitanje relevantnost primjene navedenih srčanih markera, te narušavaju status ACEi, ARB-a i BB kao kardioprotektivnih lijekova u ovoj skupini pacijenata.

